

In dialoog blijven of weggaan: impact van de Corporate Sustainability Due Dilligence Directive

Mijke Sinninghe Damsté

1 november 2022

- **Europese duurzaamheidswetgeving:** een beknopt overzicht van de ontwikkelingen
- **CSDDD:** doel, scope en kern van de regeling, discussiepunten
- **Een blik in de glazen bol:** de impact van de CSDDD in een litigieuze wereld

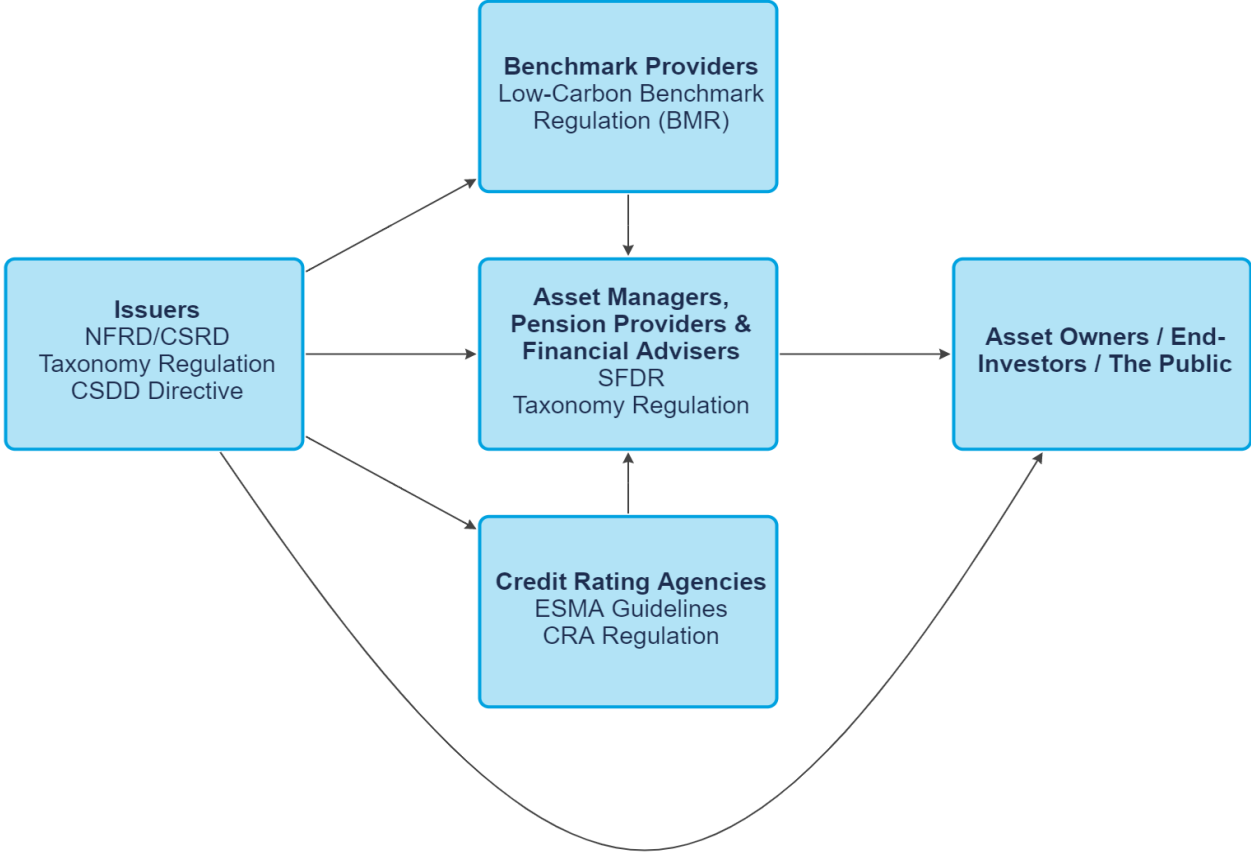
TCFD
ESG
ESR
CO₂
EFRAG
NFRD
GRI
SASB
ISSB
SEC
CSRD
CSDDD
XHTML
TNFD
SFRD
OECD
ICMA
B Corp
CSR
CDP
EU
BMR
UN SDGs
IIRC
KPI
SPT
GHG
PACTA
TRS
SDR
AFME

We focus on sustainability not because we're environmentalists, but because we are capitalists and fiduciaries to our clients.

Source: Larry Fink, CEO Letter 2022

Commission Action Plan on Financing Sustainable Growth

EU Taxonomy

EU Green Bond Standard

Sustainability Benchmarks

Sustainability-Related Disclosure in the Financial Services Sector

Corporate Sustainability Reporting

Corporate Sustainability Due Diligence

- Finaal compromis in juni 2022 (alleen nog publicatie in EU publicatieblad vereist). FY 2024/2025/2026. Rapportage over grote groep ESG onderwerpen
- Méér dan alleen verslaggeving want (ook) ver(dergaand) normerend. Informatieverschaffing over o.a.

(iii) the plans of the group, **including implementing actions and related financial and investment plans, to ensure that** its business model and strategy **are** compatible with the transition to a sustainable economy and with the limiting of global warming to 1.5 °C in line with the Paris Agreement **and the objective of achieving climate neutrality by 2050 as established in Regulation (EU) 2021/1119 (European Climate Law) and where relevant, the exposure of the group to coal, oil and gas-related activities;**

(f) a description of the principal risks to the group related to sustainability matters, including the group's principal dependencies on such **matters**, and how the group manages those risks;

(b) a description of the **time-bound** targets related to sustainability matters set by the group, **including where appropriate absolute greenhouse gas emission reduction targets at least for 2030 and 2050, a description** of the progress **the group has made** towards achieving **those targets**, and a specification of **whether the group's targets related to environmental matters are based on conclusive scientific evidence;**

(e) a description of:

(i) the due diligence process implemented **by the group** with regard to sustainability matters, **and where applicable in line with EU requirements on undertakings to conduct a due diligence process;**

(iii) any actions taken **by the group**, and the result of such actions, to prevent, mitigate, **remediate or bring an end to** actual or potential adverse impacts;

- **Doel:** als onderdeel van de Green Deal ervoor te zorgen dat ondernemingen die actief zijn op de interne markt bijdragen aan duurzame ontwikkeling door (potentiële of feitelijke) negatieve effecten op de mensenrechten en het milieu in verband met de eigen activiteiten van ondernemingen, dochterondernemingen en waardeketens vast te stellen, te voorkomen, in te perken te beëindigen of tot een minimum te beperken.
- **Scope:** ondernemingen (waaronder ook wordt verstaan institutionele beleggers) als zij aan de volgende drempelwaarden voldoen:

EU-ondernemingen

- gemiddeld meer dan 500 werknemers en een netto-omzet van meer dan €150 miljoen.
- gemiddeld meer dan 250 werknemers en een netto-omzet van meer dan €40 miljoen, mits ten minste 50% van de netto-omzet werd behaald in één of meer van de zogenoemde 'high-impact sectoren' zoals textiel, kleding, landbouw, bosbouw, visserij, de productie van voedingsproducten, de groothandel in landbouwgrondstoffen en de ontginning van minerale hulpbronnen.

Niet-EU-ondernemingen

- in de EU een netto-omzet van meer dan €150 miljoen.
- in de EU een netto-omzet van meer dan €40 miljoen, mits ten minste 50% van de netto-omzet werd behaald in één of meer van de high-impact sectoren.

- **Hoe:** de diligence-cyclus in het voorstel bestaat net als onder de OESO-richtlijnen uit zes stappen.
 1. Een onderneming dient due diligence-beleid te ontwikkelen (artikel 5);
 2. Negatieve effecten op mensenrechten / milieu te identificeren en prioriseren (artikel 6 en 6a);
 3. Actuele en mogelijke negatieve effecten te voorkomen, mitigeren of minimaliseren (artikel 7 en 8);
 4. Een klachtenprocedure op te zetten (artikel 9);
 5. Dit hele proces te monitoren en waar nodig aanpassingen door te voeren (artikel 10);
 6. Over dit hele proces te rapporteren (artikel 11).
- **Klimaatplan** voor zeer grote ondernemingen: businessmodel en de strategie van een onderneming moeten verenigbaar zijn met de transitie naar een duurzame economie en met het doel de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 graad Celsius in lijn met het Verdrag van Parijs.
- **Handhaving:** administratief (via toezichthouder) en civiele aansprakelijkheid

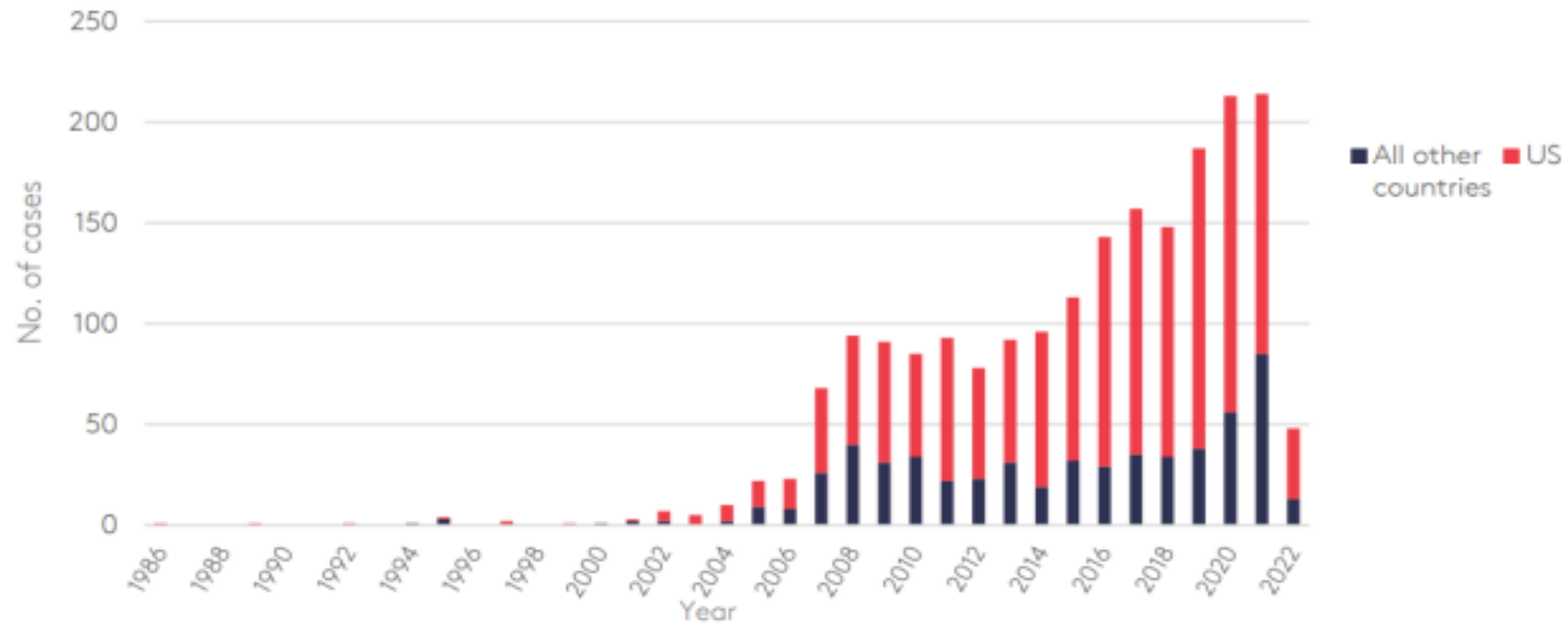
- Discussiepunten -

- ESG dilemma voor investors: in dialoog blijven of weggaan
- Macro-economische ontwikkelingen hebben impact op ESG-ambitie
- Duurzaamheidsregelgeving zal van significante en permanente invloed zijn op de manier van zaken doen
- De overweldigende hoeveelheid nieuwe regelgeving kent als risico dat transitie (mede daardoor) juist wordt vertraagd
- Consistente *disclosure* is cruciaal

...en ook litigation

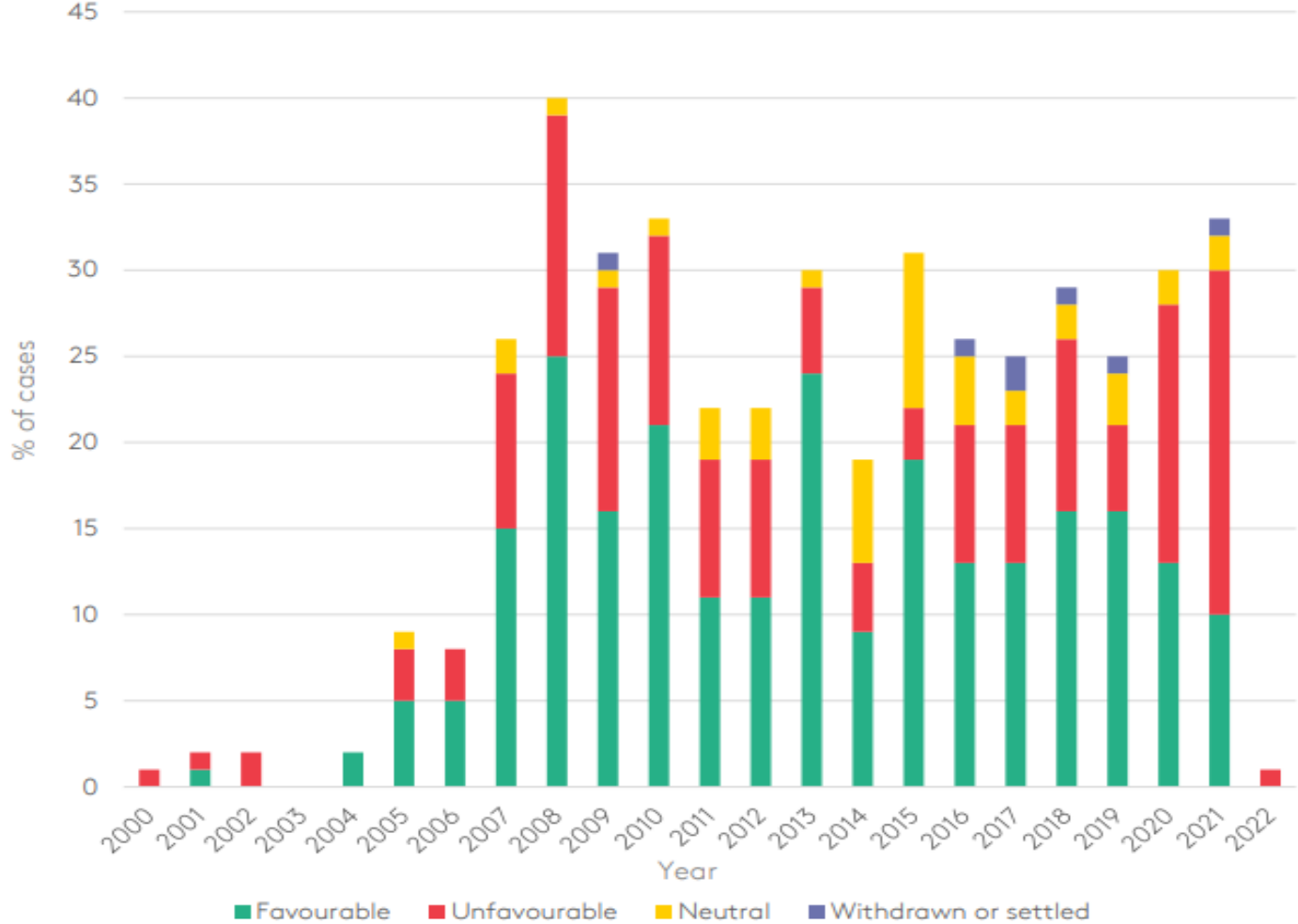
(Nu al) een toenemende aandacht van *litigators*

Figure 1.1. Total climate change cases over time, US and non-US (up to 31 May 2022)

Met een niet onaanzienlijke *success rate*

Figure 1.9. Outcomes of non-US climate litigation from 2000 (up to 31 May 2022)

- **Meer litigation:** het aantal zaken groeit snel, er zal een grotere variëteit ontstaan in eisers en gedaagden
-> de CSDDD biedt hier grondslag voor door (direct/indirect) een breed pallet aan verplichtingen op te leggen aan een grote groep (investors, ondernemingen, dochters, contractspartijen)
- **Focus op persoonlijke verantwoordelijkheid:** er ontstaat meer focus op fiduciaire verplichtingen van bestuurders en verantwoordelijke toezichthouders
-> de CSDDD biedt hier grondslag voor door de dd-verplichting uitdrukkelijk op bestuursniveau te concentreren (artikel 5)
- **Gebodsacties en schadevergoedingsacties:** de verwachting is dat er meer internationale litigation zal plaatsvinden waarbij gebodsacties en schadevergoedingsvorderingen worden ingesteld.
-> de CSDDD biedt hier uitdrukkelijk grondslag voor (artikel 22)

Maar: ook zonder de CSDDD worden deze trends al gesignaleerd, zie bijv. [Global-trends-in-climate-change-litigation-2022-snapshot.pdf \(lse.ac.uk\)](#). Bovendien betreft een groot deel van deze trends internationale ontwikkelingen die zich zowel in de EU als de US voltrekken.

- De CSDDD zal geen papieren compliance-exercitie worden
- De implementatie en uitvoering van de Europese duurzaamheidswetgeving zal ondernemingen en investeerders veel tijd, werk en geld kosten
- Bij niet-naleving (grote) aansprakelijkheidsrisico's (civiel, administratief en strafrechtelijk)

Maar:

- Een wettelijk kader geeft ook (meer) duidelijkheid; en
- Ook buiten de EU gelden wet- en regelgeving en litigationrisico's.